

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2024-2025

23 JANUARI 2025

Voorstel van resolutie betreffende orgaan- donatie

(Ingediend door
de heer Gaëtan Van Goidsenhoven c.s.)

TOELICHTING

I. INLEIDING

Het tekort aan organen is een groot probleem bij transplantaties, waarbij een wanverhouding tussen vraag en aanbod bestaat. Veel patiënten wachten op levensreddende transplantaties, maar er zijn niet genoeg donoren. Dit tekort leidt tot overlijdens van patiënten die wachten op een transplantatie, langere wachttijden en ethische problemen rond het beheer van de wachtlijsten en de orgaantoewijzing. De redenen voor dit tekort zijn onder meer het gebrek aan donoren, de terughoudendheid om te doneren, en soms ook culturele of religieuze kwesties.

Enkele kerncijfers voor België in 2023:

- 1 453: het aantal personen op de wachtlijst voor een orgaantransplantatie;
- 94: de leeftijd van de oudste orgaandonor;
- 479 610: het aantal personen dat expliciet heeft verklaard orgaandonor te willen zijn;
- 71: het aantal personen dat op een orgaan wachtte en is overleden.

Deze cijferstonenaandaternog veel manoeuvreerruimte is om zoveel mogelijk van onze medeburgers te overtuigen zich te registreren als orgaandonor en zo levens te redden!

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2024-2025

23 JANVIER 2025

Proposition de résolution relative aux dons d'organes

(Déposée par
M. Gaëtan Van Goidsenhoven et consorts)

DÉVELOPPEMENTS

I. INTRODUCTION

La pénurie d'organes est un problème majeur en transplantation, marqué par un déséquilibre entre l'offre et la demande. De nombreux patients attendent des greffes vitales, mais le nombre de donneurs est insuffisant. Cette pénurie entraîne des décès de patients en attente de transplantation, des délais prolongés, et des enjeux éthiques sur la gestion des listes d'attente et l'allocation des organes. Les raisons de cette pénurie incluent le manque de donneurs, la réticence au don, et parfois des questions culturelles ou religieuses.

Quelques chiffres clés pour la Belgique en 2023:

- 1 453: le nombre de personnes sur la liste d'attente pour une transplantation d'organes;
- 94: l'âge du donneur d'organes le plus âgé;
- 479 610: le nombre de personnes ayant explicitement déclaré leur volonté d'être donneurs d'organes;
- 71: le nombre de personnes en attente d'un organe qui sont décédées.

Ces chiffres montrent à quel point il reste encore une large marge de manœuvre pour convaincre le plus grand nombre de nos concitoyens de s'enregistrer comme donneurs d'organes et ainsi sauver des vies!

II. TRANSVERSALITEIT VAN DE AANGELEGENHEID

De wet van 13 juni 1986 regelt het wegnemen en transplanteren van organen bij de mens. Alles wat te maken heeft met gezondheidszorg is ook een federale bevoegdheid. Ook de wet van 22 augustus 2002 betreffende de rechten van de patiënt is hier van toepassing voor zover de donatie, in deze bijzondere context, specifieke ingrepen vereist die moeten worden uitgevoerd terwijl de patiënt nog in leven is en waarbij (a) zijn vrije toestemming en (b) de noodzakelijke informatie voor de uitoefening van dit recht aan de orde zijn.

Daarentegen behoort alles wat te maken heeft met preventie en het bevorderen van donaties tot het gemeentelijk niveau en de bewustmaking van jongeren op school tot de bevoegdheden van de deelstaten.

*
* *

II. TRANSVERSALITÉ DE LA MATIÈRE

C'est la loi du 13 juin 1986 qui règle le prélèvement et la transplantation des organes chez l'être humain. Tout ce qui est relatif aux soins de santé relève également des compétences du niveau fédéral. Tout comme intervient la loi du 22 août 2002 relative aux droits du patient, d'application dans la mesure où, dans ce contexte particulier, le don exige des interventions spécifiques à mener du vivant du patient qui mettent en jeu (a) son libre consentement et (b) l'information indispensable à l'exercice de ce droit.

Par contre, tout ce qui est prévention, promotion des dons au niveau des communes, et sensibilisation des jeunes à l'école relève des entités fédérées.

*
* *

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

De Senaat,

A. gelet op de wet van 13 juni 1986 betreffende het wegnemen en transplanteren van organen, en in het bijzonder artikel 10 ervan dat het wegnemen van organen en weefsels toestaat bij elke Belgische burger of vreemdeling die al sinds minstens zes maanden in België zijn verblijfplaats heeft, op voorwaarde dat de persoon tijdens zijn leven geen verzet heeft geuit en dat zijn familie in de eerste graad hiertegen geen verzet uit;

B. gelet op het koninklijk besluit van 24 november 1997, gewijzigd door het koninklijk besluit van 10 november 2012, met betrekking tot de Belgische Transplantatieraad, en in het bijzonder artikel 4 daarvan, dat de taken van de Belgische Transplantatieraad met betrekking tot het bevorderen van de orgaandonatie omschrijft;

C. gelet op het koninklijk besluit van 9 februari 2020 betreffende de registratie van de wilsverklaringen over de wegneming van menselijk lichaamsmateriaal, met inbegrip van organen, na overlijden;

D. gelet op het koninklijk besluit van 17 juli 2022 tot aanwijzing van Eurotransplant als de Europese orgaanuitwisselingsorganisatie die bevoegd is voor de werkzaamheden met betrekking tot de orgaanuitwisseling in België en met het buitenland;

E. overwegende dat acht Europese landen door de coördinatie van de orgaandonaties georganiseerd door Eurotransplant, er dankzij samenwerking voor zorgen dat Belgische patiënten meer kans hebben om compatibele organen te ontvangen, de transplantatietijd wordt geoptimaliseerd en er een eerlijke verdeling van organen wordt gegarandeerd op basis van medische criteria, ongeacht de nationale grenzen;

F. gelet op het «Jaarverslag Orgadon 2023 – Donatie van menselijk lichaamsmateriaal» dat werd opgesteld om kwantitatieve informatie over de donatie van menselijk materiaal (MLM) in België te verstrekken, op basis van de gegevens uit de Orgadon-databank, de jaarlijkse activiteitenverslagen van de Belgische MLM-instellingen en de website met de Belgische Statbel-statistieken;

G. gelet op de Cel voor coördinatie van transplantaties die de transplantatieklinieken van ons land overkoepelt; overwegende dat dit gespecialiseerde verpleegkundig team de interacties tussen de donorcentra en Eurotransplant beheert, evenals de wachtlijsten en de

PROPOSITION DE RÉOLUTION

Le Sénat,

A. vu la loi du 13 juin 1986 sur le prélèvement et la transplantation d'organes, et particulièrement son article 10 qui autorise le prélèvement d'organes et de tissus chez tout citoyen belge ou étranger, domicilié depuis au moins six mois en Belgique, à condition que la personne n'ait pas manifesté son opposition de son vivant et que sa famille au premier degré ne s'y oppose pas;

B. vu l'arrêté royal du 24 novembre 1997, modifié par l'arrêté royal du 10 novembre 2012, relatif au Conseil belge de la transplantation, et particulièrement son article 4 définissant les missions du Conseil belge de la transplantation en matière de promotion du don d'organes;

C. vu l'arrêté royal du 9 février 2020 relatif à l'enregistrement des déclarations de volonté concernant le prélèvement de matériel corporel humain, y compris les organes, après le décès;

D. vu l'arrêté royal du 17 juillet 2022 désignant Eurotransplant comme l'organisation européenne d'échange d'organes compétente pour les activités relatives aux échanges d'organes au sein de la Belgique comme avec l'étranger;

E. considérant la coordination des dons d'organes entre huit pays européens organisée par Eurotransplant, cette collaboration augmentant les chances pour les patients belges de recevoir des organes compatibles, optimisant les délais de transplantation et garantissant une répartition équitable des organes en fonction de critères médicaux, indépendamment des frontières nationales;

F. vu le «Rapport annuel Orgadon 2023 – Don de matériel corporel humain» réalisé afin de donner une information chiffrée concernant le don de matériel corporel humain (MCH) en Belgique, à partir des données obtenues via la base de données Orgadon, les rapports annuels d'activités des établissements belges de MCH et le site web de statistiques belges «Statbel»;

G. considérant la Cellule de coordination de transplantation qui chapeaute l'ensemble des cliniques de transplantation du pays; considérant la gestion par cette équipe infirmière spécialisée des interactions entre les centres donneurs et Eurotransplant ainsi que

interacties met de gespecialiseerde artsen die instaan voor de patiënten die op een orgaan wachten; overwegende dat bij compatibiliteit en een akkoord de Cel het logistieke aspect van de transplantatie organiseert: communicatie met de patiënt, beveiligd orgaantransport, mobilisatie van het chirurgisch team, reservering van een operatieruimte in het operatiekwartier, enz.;

H. gelet op de wet van 22 augustus 2002 betreffende de rechten van de patiënt;

I. overwegende dat het tekort aan organen een groot probleem is bij transplantatie, aangezien er een onevenwicht bestaat tussen vraag en aanbod;

J. gezien er 1 453 personen op de wachtlijst staan voor orgaantransplantatie in België in 2023;

K. overwegende dat de oudste orgaandonor vierennegentig jaar is;

L. overwegende dat 479 610 mensen uitdrukkelijk hebben aangegeven dat zij orgaandonor willen zijn;

M. overwegende dat eenenzeventig van de mensen die op de wachtlijst stonden voor orgaantransplantatie inmiddels overleden zijn;

N. gelet op het feit dat er in België volgens het Orgadonverslag van 2023, ondanks de ongewijzigde trends, een lichte daling van het aantal levende donoren is, in combinatie met een stabiel of zelfs licht gestegen aantal overleden donoren;

O. gezien hetzelfde verslag een sterke stijging noteert (meer dan 40 % ten opzichte van 2022) van het aantal verklaringen van expliciete toestemming voor transplantatie, de productie van geneesmiddelen en het onderzoek; gezien de opvallendste stijging van het soort orgaandonatie voor transplantatie meer dan 60 % meer toestemmingen bedraagt ten opzichte van 2020;

P. gelet op de opvallende stijging in 2023 van het aantal verklaringen van verzet tegen transplantatie, de productie van geneesmiddelen en het onderzoek ten opzichte van 2020;

Q. overwegende dat in België meer dan duizend mensen op een wachtlijst voor transplantatie staan;

R. gelet op het feit dat jaarlijks een honderdtal mensen sterft door het tekort aan organen;

les listes d'attente et des interactions avec les médecins spécialistes en charge des patients et patientes en attente d'organe; considérant l'organisation de l'aspect logistique de la transplantation par la Cellule en cas de compatibilité et d'accord: communication avec le ou la patiente, transport sécurisé de l'organe, mobilisation de l'équipe chirurgicale, réservation d'une salle au quartier opératoire, etc.;

H. vu la loi du 22 août 2002 relative aux droits du patient;

I. considérant la pénurie d'organes comme un problème majeur en transplantation, marqué par un déséquilibre entre l'offre et la demande;

J. considérant les 1 453 personnes sur la liste d'attente pour une transplantation d'organes en Belgique en 2023;

K. considérant les nonante-quatre ans du donneur d'organes le plus âgé;

L. considérant les 479 610 personnes ayant explicitement déclaré leur volonté d'être donateurs d'organes;

M. considérant les septante-et-une personnes en attente d'un organe qui sont décédées;

N. considérant, bien que les tendances se maintiennent, la légère diminution du nombre de donateurs vivants couplée à la stabilité voire la très légère augmentation du nombre de donateurs décédés en Belgique en 2023 selon le rapport Orgadon de 2023;

O. considérant, selon ce même rapport, l'augmentation majeure (plus de 40 % par rapport à 2022) du nombre de déclarations de consentement explicite pour la transplantation, la fabrication de médicaments et la recherche; considérant l'augmentation du type de don la plus marquée pour la transplantation avec plus de 60 % de consentements en plus par rapport à 2020;

P. considérant l'augmentation plus marquée en 2023 du nombre de déclarations d'opposition pour la transplantation, la fabrication de médicaments et la recherche par rapport à 2020;

Q. considérant les plus de mille personnes qui, en Belgique, attendent une transplantation;

R. considérant la centaine de personnes qui décèdent chaque année en raison d'un manque d'organes;

- S. gelet op de vaststelling dat één enkele orgaandonor tot acht levens kan redden;
- T. gelet op het vitaal belang van orgaandonatie omdat er voor heel wat patiënten geen enkel alternatief voor orgaantransplantatie bestaat;
- U. overwegende dat lange wachtlijsten orgaansmokkel of -handel in de hand kunnen werken en patiënten ertoe kunnen aanzetten naar het buitenland te trekken;
- V. gelet op de minder goede resultaten van een late transplantatie, want hoe langer een patiënt wacht, hoe verder zijn ziekte zal zijn gevorderd op het moment van de transplantatie;
- W. gelet op een belangrijk probleem bij transplantaties, namelijk de erg beperkte bewaartijd van de organen (vier à vijf uur voor het hart en de longen, zes uur voor de ingewanden, twaalf uur voor de lever en de pancreas en achtenveertig uur voor de nieren);
- X. gelet op de vereiste dat bij overlijden, de orgaandonor hersendood moet zijn of (wat zelden voorkomt) overleden is als gevolg van een hartprobleem;
- Y. overwegende dat het verzoek aan de naasten om de organen en weefsels van de overledene weg te nemen, delicaat is; en gelet op de onomkeerbare schade aan gezonde organen en weefsels die veroorzaakt wordt door de tijd die men neemt om het verzoek te formuleren en erover na te denken;
- Z. gelet op het gebrek aan kennis in België over de regelgeving inzake orgaandonatie; overwegende dat veel burgers de regel van veronderstelde toestemming voor orgaandonatie niet kennen; gelet op het verzet van veel families tegen orgaandonatie;
- AA. overwegende dat een toestemming voor orgaandonatie die bij leven wordt gegeven, ervoor kan zorgen dat familieleden niet zelf hoeven te beslissen en dat gezonde organen en weefsels zo snel mogelijk worden verwijderd, wat transplantaties een grotere kans van slagen geeft;
- BB. gelet op de lange termijn die nodig is om mensen bewust te maken van orgaandonatie; gelet op de noodzaak om de hele bevolking te bereiken en het feit dat elke gelegenheid benut moet worden om burgers, de potentiële donoren, te doen nadenken over dit onderwerp, dat nog steeds erg onbekend is;
- S. considérant le constat qu'un seul donneur d'organes peut sauver jusqu'à huit vies;
- T. considérant l'importance vitale du don d'organe puisque, pour de nombreux patients, il n'existe aucune alternative à la transplantation;
- U. considérant le risque que les longues listes d'attente puissent mener au développement du trafic ou du commerce d'organes et puissent pousser des patients à se rendre à l'étranger;
- V. considérant les moins bons résultats d'une transplantation tardive, car, plus un patient attend, plus il sera à un stade avancé de la maladie lors de la greffe;
- W. considérant le problème majeur des transplantations, à savoir la durée de conservation très limitée des organes (quatre à cinq heures pour le cœur et les poumons, six heures pour les intestins, douze heures pour le foie et le pancréas et quarante-huit heures pour les reins);
- X. considérant l'exigence qu'en cas de décès, le donneur doit être en état de mort cérébrale ou (plus rarement) décédé des suites d'un problème cardiaque;
- Y. considérant la démarche délicate que représente la demande de prélèvement des organes et des tissus du défunt, adressée à la famille proche; et considérant le dommage irréversible aux organes et tissus sains causé par le temps consenti à la formulation de celle-ci et à la réflexion;
- Z. considérant la méconnaissance en Belgique des règles applicables aux dons d'organes; considérant l'ignorance par beaucoup de citoyens ignorent de la règle du consentement au don présumé; considérant enfin l'opposition aux dons de nombreuses familles;
- AA. considérant le fait que le consentement au don d'organes donné de son vivant peut éviter aux proches de devoir eux-mêmes décider, et que cela assure le prélèvement des organes et des tissus sains dans les meilleurs délais, ce qui confère à la transplantation de meilleures chances de réussite;
- BB. considérant le travail de longue haleine que représente la sensibilisation au don d'organes; considérant l'exigence de toucher l'ensemble de la population et l'opportunité que chaque occasion doit constituer pour amener les citoyens, donneurs potentiels, à réfléchir à cette problématique, encore très mal connue;

CC. gelet op de noodzaak om het publiek bewuster te maken en aan te moedigen om het formulier in te vullen waarmee men instemt met de verwijdering en transplantatie van organen en weefsels na overlijden;

DD. overwegende dat instemming met orgaandonatie vrijwillig moet zijn en dat die kan worden aangemoedigd door bewustmakingsinitiatieven;

EE. gelet op het beperkte aantal donoren bij leven in België als gevolg van de angst voor risico's voor de donor en het gebrek aan informatie over de veiligheid van de praktijk;

FF. overwegende dat er momenteel geen positieve reclame voor orgaandonatie wordt gemaakt op het portaal van Wallonië;

GG. overwegende dat in sommige ziekenhuizen de nodige infrastructuur of gespecialiseerde teams ontbreken om organen te verwijderen;

HH. gelet op de soms ingewikkelde coördinatie tussen ziekenhuizen, artsen en transplantatieteams;

II. overwegende dat sommige culturele of religieuze strekkingen orgaandonatie beschouwen als een aanslag op de lichamelijke integriteit en dat dit sommige gemeenschappen kan afschrikken;

JJ. gelet op de delicate kwestie van orgaandonatie bij mensen die euthanasie aanvragen, aangezien slechts bij iets meer dan 10 % van de geëuthanaseerde personen orgaanverwijdering medisch relevant zou zijn,

Vraagt aan de federale regering en de regeringen van de deelstaten:

1) de regeringen via de federale overheidsdienst (FOD) Volksgezondheid en de gezondheidsorganisaties van het land op te roepen om regelmatig informatiecampaagnes over orgaandonatie (zoals de Beldonorcampagnes) te organiseren via sociale netwerken, alsook evenementen om vooroordelen weg te nemen en om de mogelijkheden voor registratie van de wens tot orgaandonatie (als bepaald in het koninklijk besluit van 9 februari 2020) in de verf te zetten;

CC. considérant la nécessité de sensibiliser le public et d'encourager la population à compléter le formulaire pour la manifestation de la volonté de prélèvement et de transplantation d'organes et de tissus après le décès;

DD. considérant la nécessité pour le consentement au don d'organes d'une démarche volontaire pouvant être facilitée par des actions de sensibilisation;

EE. considérant le nombre limité du don de son vivant en Belgique en raison de la peur des risques pour le donneur et du manque d'information sur la sécurité de la pratique;

FF. considérant l'absence, actuellement, d'une publicité positive du don d'organes sur le portail de la Wallonie;

GG. considérant l'absence, dans certains hôpitaux, des infrastructures ou des équipes spécialisées nécessaires pour gérer les prélèvements;

HH. considérant la complexité dans certains cas de la coordination entre les hôpitaux, les médecins et les équipes de transplantations;

II. considérant la perception par certaines croyances culturelles ou religieuses du don d'organes comme une atteinte à l'intégrité corporelle et que cela peut dissuader certaines communautés;

JJ. considérant la délicate question du don d'organes chez les personnes qui sollicitent une euthanasie, sachant que chez seulement un peu plus de 10 % des personnes euthanasiées, le prélèvement d'organes serait médicalement pertinent,

Demande au gouvernement fédéral et des entités fédérées:

1) d'inviter les gouvernements via le service public fédéral (SPF) Santé publique et les organisations de santé du pays à organiser régulièrement des campagnes d'information sur le don d'organes (comme les campagnes Beldonor) via les réseaux sociaux et des événements pour dissiper les idées reçues, en mettant en avant les facilités d'enregistrement de sa volonté de faire don de ses organes (tel que défini dans l'arrêté royal du 9 février 2020);

- 2) openbare televisiezenders en de media te betrekken bij het uitlichten van verhalen over succesvolle donaties om anderen aan te moedigen dit voorbeeld te volgen;
 - 3) initiatieven voort te zetten om de steden en gemeenten van het land aan te moedigen het publiek bewust te maken van orgaandonatie, met name via hun gemeentelijke nieuwsbrieven en websites;
 - 4) de steden en gemeenten aan te moedigen om deel te nemen aan sensibiliseringscampagnes voor orgaandonatie in samenwerking met scholen, ziekenhuizen, sportcentra en jeugdverenigingen, met inachtneming van de aanbevelingen van de Belgische Transplantatieraad;
 - 5) educatieve programma's op te zetten in middelbare scholen en universiteiten met cursussen en lezingen om jongeren van jongs af aan bewust te maken;
 - 6) de gemeenten te vragen om aan alle burgers voor te stellen de formaliteiten in verband met orgaandonatie rechtstreeks te vervullen wanneer zij het gemeentebestuur bezoeken;
 - 7) de gemeenten te vragen om via signalisatie duidelijk aan te geven aan welke loketten burgers terecht kunnen om verklaringen met betrekking tot orgaandonaties te behandelen;
 - 8) de gemeenten voor te stellen om bij elke lokale, provinciale, regionale, federale en Europese verkiezing bewustmakingsacties over orgaandonatie te organiseren;
 - 9) positieve publiciteit te geven aan orgaandonatie op de portaalsites van de deelstaten en te noteren welk beleid de lokale overheden op dit gebied voeren, om uitwisselingen mogelijk te maken tussen de steden en gemeenten die deelnemen aan het initiatief en een impuls te geven aan zij die dat nog niet hebben gedaan;
 - 10) zorgverleners meer training te geven in hoe ze op gevoelige momenten met families kunnen communiceren als onderdeel van een respectvol en ethisch proces;
 - 11) donatie bij leven te promoten via getuigenissen van ontvangers van organen of families van donoren die
- 2) d'associer les chaînes de télévision publiques et les médias pour mettre en avant des histoires de dons réussis pour encourager d'autres personnes à suivre cet exemple;
 - 3) de poursuivre les initiatives visant à encourager les villes et communes du pays à sensibiliser les citoyens au don d'organes, notamment par le biais du bulletin communal et de leur site web;
 - 4) d'inciter les villes et communes à participer à des opérations de sensibilisation au don d'organes en collaboration avec les écoles, les hôpitaux, les centres sportifs et les associations de jeunesse, tout en veillant à respecter les recommandations du Conseil belge de la transplantation;
 - 5) de mettre en place des programmes éducatifs dans les écoles secondaires et les universités avec des cours et des conférences pour sensibiliser les jeunes dès le plus jeune âge;
 - 6) d'inviter les communes à proposer à chaque citoyen, lors de son passage à l'administration communale, la possibilité de remplir directement les formalités relatives au don d'organes;
 - 7) d'inviter les communes à mettre en place une signalétique claire au sein de leur administration afin de permettre aux citoyens d'identifier les guichets compétents pour recevoir les déclarations relatives aux dons d'organes;
 - 8) de proposer aux communes de mener des actions de sensibilisation au don d'organes à l'occasion de chaque élection communale, provinciale, régionale, fédérale et européenne;
 - 9) de réaliser une publicité positive du don d'organes sur le portail des entités fédérées et d'y recenser les politiques qui y sont menées par les pouvoirs locaux en la matière, afin de permettre, notamment, un échange entre les villes et communes participantes à la démarche et de donner une impulsion à celles qui n'en ont pas encore prises;
 - 10) de former davantage les professionnels de la santé à la communication avec les familles dans les moments sensibles dans le cadre de processus respectueux et éthiques;
 - 11) de promouvoir le don vivant par des témoignages de receveurs d'organes ou de familles de donateurs

met betrouwbare informatie de positieve impact van orgaandonatie laten zien;

12) de samenwerking te versterken tussen ziekenhuizen en gespecialiseerde transplantatieteams om potentiële donoren te identificeren (naar het voorbeeld van het GIFT-project, dat in 2006 is gestart bij het personeel van afdelingen intensieve zorg);

13) ervoor te zorgen dat de Cel Transplantatiecoördinatie en de transplantatiecoördinatoren van de referentietransplantatiecentra over optimale middelen beschikken om te functioneren;

14) een dialoog te starten met religieuze leiders om de standpunten van de verschillende religies over orgaandonatie te verduidelijken;

15) erkenningsceremonies te organiseren om donoren en hun familie te eren voor hun vrijgevigheid;

16) wetenschappelijk onderzoek te ondersteunen om te beantwoorden aan de dringende nood aan nieuwe oplossingen om patiënten te ondersteunen tijdens hun transplantatietraject ondanks de huidige behandelingsopties, wetende dat immuunreacties de transplantatieresultaten beïnvloeden en tot de dood kunnen leiden;

17) projecten te ontwikkelen die gekoppeld zijn aan kunstmatige intelligentie om het individuele risico op afstoting na een niertransplantatie beter te begrijpen en te beoordelen, zodat de follow-up van patiënten kan worden aangepast, aangezien 20 % van de patiënten hun transplantatie na vijf jaar verliest en de follow-up na de transplantatie een echt volksgezondheidsprobleem is;

18) de mogelijkheden te onderzoeken die worden geboden door lopend onderzoek naar transplantatie van niet-menselijke organen, zoals hart-, nier- en levertransplantaties. De vooruitgang op dit gebied hinkt nog steeds achterop, net als de klinische toepassing, voornamelijk wegens onoverkomelijke afstoting, maar ook wegens kritieke functionele verschillen tussen xenotransplantaties en menselijke weefsels.

7 januari 2025.

montrant l'impact positif du don d'organes avec des informations fiables;

12) de renforcer la collaboration entre les hôpitaux et les équipes spécialisées en transplantation pour identifier les donneurs potentiels (à l'instar du projet dénommé «projet GIFT», lancé auprès du personnel des unités de soins intensifs en 2006);

13) de veiller à ce que la Cellule de coordination de transplantation et les coordinateurs de transplantation des centres de transplantation de référence disposent des moyens optimaux pour fonctionner;

14) d'entamer un dialogue avec les responsables religieux permettant de clarifier les positions des différentes religions sur le don d'organes;

15) d'organiser des cérémonies de reconnaissance en vue d'honorer les donneurs et leur famille pour leur générosité;

16) de soutenir la recherche scientifique afin de répondre au besoin urgent de trouver de nouvelles solutions pour soutenir les patients tout au long de leur parcours de greffe malgré les options thérapeutiques actuelles, sachant que les réactions immunitaires influencent les résultats de la greffe, et qu'elles peuvent entraîner le décès;

17) de développer des projets en lien avec l'intelligence artificielle pour mieux comprendre et évaluer le risque individuel de rejet après une transplantation rénale pour adapter le suivi des patients, car 20 % des patients perdent leur greffe au bout de cinq ans et que le suivi post-transplantation constitue un vrai enjeu de santé publique;

18) d'explorer les possibilités offertes par les recherches en cours dans la transplantation d'organes non humains, tels que la transplantation cardiaque, rénale et hépatique, et dont les progrès sont encore actuellement retardés dans ce domaine, tout comme la mise en œuvre clinique, principalement en raison d'un rejet insurmontable, mais aussi en raison de différences fonctionnelles critiques entre les xénogreffes et les tissus humains.

Le 7 janvier 2025.

Gaëtan VAN GOIDSENHOVEN.
Stéphanie THORON.
Viviane TEITELBAUM.